

СТ А Н О В И Щ Е

по конкурс за придобиване на академичната длъжност „професор“ за нуждите на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Област на висше образование: **1. Педагогически науки,**

Професионално направление: **1.3. Педагогика на обучението по ...** (Методика на обучението по математика в началния етап на СУ)

Факултет: **Педагогически факултет**

Катедра: **„Начална училищна педагогика“**

Обявен в ДВ бр. 31/12.04.2019 г.

Кандидат: доц. д-р Владимира Стефанова Ангелова

Изготвил становището: проф. д.п.н. Васил Борисов Милушев,

ПУ „Паисий Хилендарски“, milushev_vassil@abv.bg

Настоящото становище е съставено на основание заповед № Р33-3697/10.07.2019 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“, както и на решение на научното жури по процедурата (Протокол № 1 от 16.07.2019 г.). Изготвено е в съответствие с изискванията на чл. 29 (1) от ЗРАСРБ, чл. 60 (1) от ППЗРАСРБ, чл. 76 (1) и (4), чл. 79 (1) – (5) от Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивския университет.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата за конкурса

Конкурсът е обявен в бр. 31/12.04.2019 г. на „Държавен вестник“ за нуждите на катедра „Начална училищна педагогика“ при Педагогическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. Единствен кандидат в него е доц. д-р Владимира Стефанова Ангелова. При проучване на предоставените ми документи (на хартиен и електронен носител), които са много прецизно изработени и подредени, не открих нарушения по процедурата относно изискванията на чл. 4 от ЗРАСРБ, чл. 2 от Правилника към този закон и чл. 76 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ПУ „Паисий Хилендарски“, както и специфичните изисквания на ПФ. Справка № 7 от административните документи на кандидатката по конкурса показва, че тя покрива, дори по някои групи от показатели (Г, Д и Е) надхвърля значително минималните национални изисквания за участие в конкурс за академичната длъжност „професор“, и в крайна сметка реалният брой точки на кандидатката е 1208 при изискван минимум от 550 точки.

Биографични данни за кандидата. Владимира Стефанова Ангелова е родена на 24.10.1968 г. в Асеновград. Средно образование е завършила през 1987 г. в Асеновград, а висше – през 1992 г. в ПУ „Паисий Хилендарски“, специалност Математика и информатика с придобита квалификация математик със специализация информатика и учител по математика и информатика. От 1992 до 1995 г. е работила като учител по математика и информатика в Общински център за ученическо техническо и научно творчество, Асеновград. През 1992 – 1993 г. е завършила следдипломна специализация по Методика на обучението по математика и е придобила втори клас квалификация. На 17.01.1996 г. тя е издържала конкурс за асистент по методика на обучението по математика в катедра „Начална училищна педагогика“ при Педагогическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. През 1998 г. е повишена в длъжност старши асистент, а през 2000 г. – в главен асистент. През 2005 г. е защитила дисертация на тема „Овладеяване на методи за решаване на задачи по математика от студенти, подготвящи се за учители в началния етап на средното общообразователно училище“, при което ѝ е присъдена ОНС „доктор“ по научната специалност Методика на обучението по математика. През 2014 г.

Владимира Ангелова се хабилитира като доцент в катедра „Начална училищна педагогика“ при Педагогическия факултет на ПУ. От 2014 г. до 2015 г. е директор на Центъра за електронно обучение при ПУ. От 2016 г. до сега е Ръководител на катедра „Начална училищна педагогика“. От 2017 г. до сега е член на съвета на Департамента за квалификация и професионално развитие на педагогическите специалисти (ДКПРС) при ПУ „Паисий Хилендарски“. От 2015 г. – 2019 г. е член на Контролния съвет при ПУ „Паисий Хилендарски“. От 2015 г. – 2019 г. е член на Комисията по информационно осигуряване при ПУ „Паисий Хилендарски“. Вземала е участие в организиране и провеждане на научни форуми, симпозиуми, уебинари и др. Член е на факултетния съвет на ПФ, на факултетни и университетски комисии за подготовка на документи за акредитация на професионални направления в ПУ. Член е на сдружение „МОГА“. Член е на Управителния съвет на Българската асоциация за образователни изследвания (БАОИ). Владее английски и руски език, Microsoft Windows 7, MS Word 2010, MS Excel, Microsoft PowerPoint 2010.

2. Характеристика на научната дейност на кандидата и преценка на приносите

Доц. д-р Владимира Ангелова е автор или съавтор на общо 89 публикации. От тях 9 броя са свързани с дисертационното изследване за присъждане на ОНС „доктор“, а 36 броя са използвани в конкурса за доцент.

За участие в настоящия конкурс тя е представила **44** публикации (монографии – 2 бр., студии – 1 бр., научни статии на български език – 10 бр., научни статии на английски език – 5 бр., учебници и учебни помагала за студенти – 1 бр., методически ръководства – 4 бр., учебници за ученици – 8 бр. (от тях 4 броя са електронни учебници) и учебни помагала за ученици – 13 бр). Всички те са осъществени в периода след заемане на академичната длъжност „доцент“ (юни 2014 г.) и защитата на дисертацията. Разпределението на публикациите по бройки през отделните години на периода 2014 г. – 2019 г. е следното:

Години: Публикации:	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Общо 2014 – 2019
Монографии	–	–	–	–	1	1	2
Студии	–	–	–	–	–	1	1
Научни статии на български език	–	3	3	2	1	1	10
Научни статии на чужд език	1	1	2	1	–	–	5
Учебни помагала за студенти	–	–	1	–	–	–	1
Методически ръководства	–	–	1	1	1	1	4
Учебници за ученици	–	–	1+1e	1+1e	1+1e	1+1e	4 + 4e
Учебни помагала за ученици	–	–	2	6	2	3	13
Всичко публикации	1	4	11	12	7	9	44

Както се вижда от таблицата, сравнително равномерна е творческата активност на кандидатката през разглеждания период. След заемането на академичната длъжност доцент Владимира Ангелова не спира да публикува нови резултати, а същевременно се включва много активно в разработването на учебници и учебни помагала по математика

за ученици от началните класове (1. – 4. клас), като оглавява и ръководи различни авторски колективи, както и в написването на самостоятелни авторски методически ръководства за учителите по математика от началния етап на средното училище, които се използват и от студентите – бъдещи учители. Приветствам издаването и на електронни варианти на учебниците по математика за посочените класове. Разбира се естествен завършек на творческата дейност на кандидатката за разглеждания период е написването на двете монографии през последните две години, в които авторката обобщава своите научни резултати от този период.

Резултатите от изследванията на доц. д-р Владимира Ангелова са известни на научната колегия. Доказателство за това може да се открие в справка № 7, където са поместени 31 цитирания на нейни научни трудове.

Относно представените за конкурса публикации ще отбележа следното. Трудовете, написани след придобиване на академичната длъжност „доцент“, могат да се обединят в тематични направления. Приемам направленията (тематичните области), предложени от кандидата:

- 1) Създаване на технологии за овладяване на текстовите задачи в началното обучение по математика: [1; 8; 14; 15]

Тук ще направя кратка преценка само на книга № 1 „Педагогическа технология за изучаване на текстовите задачи в началния етап на образование“, която е монография. Тя е в обем от 216 страници и в нея е разработен актуален методически проблем. Заслужава да се отбележи представената класификация на текстовите задачи, съобразно структурата им. Своеобразен мост между теорията и практиката са разработените стратегии за разбиране, планиране и решаване на текстовите задачи, които оценявам позитивно. Разработена е авторска педагогическа технология за изучаване на текстовите задачи в началния етап на образование, която се явява полезен инструмент, както за обучаемите, така и за обучаващите.

- 2) Разработване на технологии за овладяване на основни понятия от областите на компетентност *Геометрични фигури и тела* и *Измерване* в началния етап на образование: [3; 4]

Изградена е иновативна дидактическа технология, предназначена за учениците от 4. клас, свързана с овладяване на знания и умения за *лице на правоъгълник* и *мерните единици за лице* и приложенията им за решаване на математически и практически задачи [3]. Създадена е и авторска технология за овладяване на понятията *геометрична фигура* и *обиколка на триъгълник, правоъгълник и квадрат* и приложенията им за решаване на геометрични и практически задачи – [4].

- 3) Усъвършенстване на методиката на изучаване на алгоритмите за писмено и устно смятане с естествени числа и основните свойства на аритметичните действия: [6; 7; 9; 11; 12; 13]

Изграден е вариант на обучение за овладяване на табличното умножение и деление от учениците от втори клас на средното училище. Разработена е система от задачи, която е богато онагледена и подкрепена с електронни ресурси. Представени са подробни инструкции за работа с методическата система от задачи – [6].

Разработени са разнообразни стратегии и техники за изясняване на аритметичните действия събиране и изваждане на естествените числа до 20 – в [11], както и със същите действия с естествените числа до 100, с акцент върху устното смятане – в [9].

Разработени са стратегии за нестандартно умножение с числата: 5, 50, 500; 25, 250; 125 и с числата 11 и 101 и са формулирани оригинални и ефективни правила за бързо смятане – [12].

Разработена е система и методика за прилагане на диаграмите на Ойлер-Вен при: овладяване на знания за количественото значение на числата; разкриване смисъла на аритметичните действия събиране, изваждане, умножение и деление; усвояване на алгоритмите за смятане – [13].

Разработена е конкретна авторска технология за изучаване на разместителното и съдружително свойство на събирането, в която се демонстрират различни възможности за приложението им в обучението по математика във втори клас – [7].

4) Създаване на технологии за овладяване на умения за справяне с нестандартни задачи в началното обучение по математика: [2; 10; 16; 17; 18]

Книгата № 2 „Диофантови уравнения и системи диофантови уравнения – теоретични аспекти и методическа проекция в началния етап на образование“ е монография. Тя е в обем от 172 страници и в нея е разработен специфичен, частен методически проблем. В монографията освен, че е изяснена същността на понятията диофантови уравнения и системи диофантови уравнения, както и методите за решаването им, е разработена и цялостна технология за овладяване на решаването на задачи чрез диофантови уравнения или системи диофантови уравнения в обучението по математика. На същата тематика е и статия [17].

Изградени са оригинални методически системи от упражнения за изучаване на:

- нестандартни задачи, които се решават с инструменти от теория на множествата, използвайки схематични модели от типа на диаграмите на Ойлер-Вен – [10];
- темата *Преброяване на възможности*, чиито компоненти са интегрирани в учебното съдържание по математика в началния етап на образование – [18].

Създадена е технология за овладяване на апагогическото косвено доказателство в началното обучение по математика – [16].

5) Използване на ИКТ в образованието и създаване на електронни учебници по математика за ученици от 1. до 4. клас: [5; 25; 27; 29; 31]

С помощта на образователната платформа mozaBook са създадени авторски електронни ресурси, които са интегрирани към учебното съдържание по математика за 2. клас – [5].

Създадени са електронни учебници по математика за 1. – 4. клас на средното училище – [25; 27; 29; 31]. Заслужава да се отбележат привлекателните анимации, с които се демонстрират:

- алгоритмите за писмено смятане в 3. и 4. клас – [25; 27];
- намирането на обиколката на геометричните фигури правоъгълник, квадрат и триъгълник – [29];
- всеки случай от табличното умножение с помощта на мрежа, съставена от 10 x 10 квадратчета – [29].

6) Разработване и създаване на учебници по математика за 1. – 4. клас на средното училище (общообразователна подготовка): [24; 26; 28; 30]; и методически ръководства за учители, преподаващи математика в началния етап на образование: [20; 21; 22; 23].

Учебниците по математика за началния етап на образование са съобразени с последните нормативни документи на МОН. В тях се представя технология за обучение,

която е личностно ориентирана и спомага за формирането на математическа грамотност и на ключови компетентности у учениците. За това съществено допринасят поместените в учебниците авторски образователни игри и проекти, които дават възможност за екипна работа – [24; 26; 28; 30].

Заслужава да се отбележи, че учебният комплект по математика за 1. клас – [30] е участвал в конкурса за най-добър учебен материал – BELMA (Best European Learning Material), който се провежда всяка година на Международния панаир на книгата във Франкфурт и е спечелил бронз в категорията за възрастова група от 6 до 11 години.

Методическите ръководства за учители – [20; 21; 22; 23] съдържат цялостна дидактическа технология, която е ориентирана към обучението по математика и съответства на съдържанието на учебните комплекти по математика за 1. – 4. клас.

7) Разработване и създаване на учебни помагала за студенти [19] и учебни помагала за ученици: [32; 33; 34; 35; 36; 37; 38; 39; 40; 41; 42; 43; 44]

В помагало за държавен изпит [19] е разработена от доц. Владимира Ангелова темата, свързана с изучаване на числата до 100 и аритметичните действия с тях.

Останалите учебни помагала от това направление представляват: учебни тетрадки [32; 33; 37; 38; 41; 42], сборници по математика [35; 39; 43] и помагала за избираемите учебни часове за съответните класове [34; 36; 40; 44].

3. Оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

От представената справка на кандидатката се вижда, че тя има дълъг преподавателски стаж в ПУ – от 1996 г. до момента. През този период тя е водила лекции, семинарни и практически упражнения, хоспитиране, преддипломна педагогическа практика, семестриални и държавни изпити със студенти от бакалавърски и магистърски специалности при ПФ (редовно и задочно обучение). За тези учебни дисциплини доц. Владимира Ангелова е разработила или актуализирала съответни учебни програми, както и нови лекционни курсове. Участвала е в създаването на новите учебни планове на специалностите от ОКС „бакалавър“ – НУП, НУПЧЕ и на специалност ПНУП (специалисти) от ОКС „магистър“. На тези специалности тя е и координатор. Доц. Вл. Ангелова е титуляр на 18 учебни дисциплини в бакалавърска степен и на 6 – в магистърска степен. За последните 5 години е била научен ръководител на над 25 успешно защитили дипломанти в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“. Доц. Владимира Ангелова е научен ръководител и на един редовен докторант.

Доц. Владимира Ангелова е участвала активно в научно-изследователски проекти (общо 12 броя от 2003 г. до 2019 г.), като член на екипите или академичен наставник на някои от тях. За периода от 2014 г. до сега е участвала в 6 проекта.

Критични бележки и препоръки.

Нямам критични бележки. Като препоръка бих посочил възможността за окрупняване и обобщаване на научните приноси в самооценката на кандидатката.

Заклучение

В заключение ще посоча, че доц. д-р Владимира Ангелова има достатъчно научни и научно-приложни приноси в областта на методиката на обучението по математика. Посочените конкретни приноси на кандидатката я характеризират като учен и преподавател, имащ богат научен потенциал и компетентности по тематиката на конкурса, създала е творчески екип за внедряване и реализиране на постиженията си в началния етап на средното училище, както и възможности за осъвременяване на преподавателската дейност в Университета.

Кандидатката в конкурса **изпълнява** минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... **Не намирам основания** да се съмнявам за наличие на плагиатство в представените за конкурса научни трудове.

Считам, че тя **отговаря** на изискванията в чл. 29 (1) от ЗРАСРБ, чл. 60 (1) от ППЗ и чл. 76 от Правилника за придобиване и заемане на академичната длъжност „професор“ по методика на обучението по математика в ПУ „Паисий Хилендарски“. Изложените по-горе анализ и преценка на представените от нея научни трудове и документи са основание да дам **положително заключение** и да препоръчвам на Уважаемото научно жури да гласува предложение до ФС на Педагогическия факултет относно избора на доц. д-р Владимира Стефанова Ангелова за „**професор**“ по **Методика на обучението по математика** в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по ... за нуждите на катедра „Начална училищна педагогика“ към ПФ на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Пловдив, 07.08.2019 г.

Изготвил становището:
/Проф. д.п.н. Васил Милушев/